

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
«СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ ЄС»

Підготовки галузі знань	Доктора філософії (PhD) С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальності освітньої програми	С3 Міжнародні відносини Міжнародні відносини та стратегічні комунікації України та ЄС

Силабус розроблено на основі Програми нормативного освітнього компоненту «Стратегічні комунікації ЄС» для *докторів філософії* спеціальності С3 «Міжнародні відносини».

Розробник: д. політ. н., проф. Карпчук Наталія Петрівна

Гарант освітньо-професійної програми:
проф. Шуляк А. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин, протокол № 1 від 01 вересня 2025 р.
Завідувач кафедри: Вознюк Є.В.

СИЛАБУС

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
форма навчання: очна (денна/вечірня)	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, С3 Міжнародні відносини, «Міжнародні відносини та стратегічні комунікації України та ЄС», Доктор філософії	Нормативний
Кількість годин/кредитів: 120/4		Рік навчання: другий
		Семестр: третій
ІНДЗ: немає		Лекції : 20 год.
		Практичні (семінарські): 20 год.
		Самостійна робота: 72 год.
	Консультації : 8	
	Форма контролю: іспит.	
Мова викладання	<i>Українська</i>	

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ВИКЛАДАЧ	Карпчук Наталія Петрівна
КОНТАКТНІ ДАНІ	Natalia.Karpchuk@vnu.edu.ua 097 494 3183
КОМПЕТЕНЦІЇ ТА ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧА	<p>Доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин.</p> <p>Тематика наукових досліджень: інформаційно-комунікаційна політика міжнародних акторів, інформаційно-психологічні війни, медіа війна, стратегічні комунікації, зовнішнє інформаційне маніпулювання та втручання.</p> <p>Головний координатор проєктів «Стратегічні комунікації ЄС: протидія деструктивним впливам» програми ERASMUS+ напряму Модуль Жана Моне (№ 101047033 ERASMUS-JMO-2021-MODULE)» (2022 - 2025) та «Протидія ЄС зовнішньому інформаційному маніпулюванню та втручання» ERASMUS+ напряму Модуль Жана Моне (№ 101172342 ERASMUS-JMO-2024-MODULE)» (2024 - 2027).</p> <p>Диплом вчителя англійської та німецької мови Волинського державного університету імені Лесі Українки, 1995 р.</p> <p>Кандидат філологічних наук, германські мови, 2005 р.</p>

2. ОПИС КУРСУ

ПЕРІОД РЕАЛІЗАЦІЇ КУРСУ	Третій семестр
ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА	Кафедра міжнародних відносин, факультет міжнародних відносин
АНОТАЦІЯ КУРСУ	Стратегічні комунікації та спільна зовнішня й безпекова політика ЄС. Публічна дипломатія й міжнародний PR як компоненти страткому ЄС. Взаємодія з країнами Східного партнерства у сфері стратегічних комунікацій. Боротьба з деструктивною пропагандою, дезінформацією й фейками РФ у ЄС.

	Боротьба ЄС з поширенням ідей радикалізму й екстремізму. Кібербезпека в ЄС. Цивільний захист й миротворча діяльність ЄС.
ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ	Лекції, практичні заняття, модульна контрольна робота. В умовах дії воєнного стану або карантинних обмежень освітній процес в університеті може здійснюватися за змішаною формою навчання, а саме: очно в аудиторії або дистанційно в Microsoft Teams
МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОЦІНКИ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	ОК складається з трьох умовних блоків: обговорення теоретичних питань, виконання завдань прикладного характеру (максимум 70 балів за ці два види роботи) й написання однієї модульної контрольної роботи аналітико-творчого характеру (завдання надається наперед) (максимум 30 балів). Якщо аспірант не задоволений усіма поточними результатами чи набрав менше 75 балів, складає іспит в усній формі. Якщо аспірант отримав Сертифікат про проходження певного курсу, що відповідає тематиці дисципліни, то може отримати зарахування окремих тем, чи навіть усієї дисципліни (залежить від тематики пройденого курсу й визначається в кожному випадку індивідуально).
ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Присутність на лекціях – бажана. Усі теоретичні й практичні завдання здаються у день проведення заняття. За потреби бути відсутнім на занятті (наприклад, участь у конференції чи події особистого характеру) графік здачі завдань узгоджується з викладачем. Складання і перескладання іспиту з курсу регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (https://surl.ln.ua/kyqyrg) Нульова терпимість до списування. Плагіат та списування під час виконання письмових завдань та екзаменів (зокрема, із використанням мобільних девайсів) є грубим порушенням принципу академічної доброчесності і є неприпустимими в процесі вивчення курсу. Якщо для підготовки аналітичних завдань використовувався штучний інтелект, студент визнає та заявляє про це і несе повну відповідальність за достовірність результатів.
МЕТА І ЗАВДАННЯ І КУРСУ	Метою курсу є дати знання щодо сутності стратегічних комунікацій у контексті безпекових викликів ЄС, пов'язаних з сучасними гібридними загрозами. Основними завданнями курсу є вивчення специфіки стратегічних комунікацій ЄС, вироблення й вдосконалення навичок аналізу інструментів стратегічних комунікацій, до яких вдається ЄС для протидії ворожій пропаганді, фейкам, й запобігання поширенню ідей екстремізму й радикалізму.
ПРЕРЕКВІЗИТИ	Теоретичні та методологічні проблеми дослідження комунікацій в міжнародних відносинах. Міжнародний вимір стратегічних комунікацій.
ПОСТРЕКВІЗИТИ	Державні стратегічні комунікації України. Сучасні проблеми міжнародних відносин та глобального розвитку.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			Консул.
		Лек.	Практ.	Сам. роб	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Інформаційний вимір стратегічних комунікацій ЄС					
Тема 1. Стратегічні комунікації. Підходи ЄС до стратегічних комунікацій	11	2	2	7	
Тема 2. Публічна дипломатія ЄС як компонент стратегічних комунікацій	12	2	2	7	1
Тема 3. Міжнародні зв'язки з громадськістю ЄС як компонент стратегічних комунікацій	12	2	2	7	1
Тема 4. Просування й захист європейських цінностей. Медіа-висвітлення тематики ЄС	11	2	2	7	
Тема 5. Комунікації ЄС з країнами Східного партнерства	12	2	2	7	1
Разом за змістовим модулем 1	58	10	10	35	3
Змістовий модуль 2. Безпековий вимір стратегічних комунікацій ЄС					
Тема 6. Стратегічні комунікації в контексті спільної безпекової політики ЄС	12	2	2	7	1
Тема 7. EU StratCom. East StratCom. EUvsDisinfo	12	2	2	7	1
Тема 8. Стратегічні комунікації ЄС для протидії пропаганди РФ та ДАШІ. Протидія поширенню ідей екстремізму й радикалізму	14	2	2	9	1
Тема 9. Кібер-безпека в ЄС	12	2	2	7	1
Тема 10. Цивільний захист, гуманітарна допомога та миротворча діяльність як складові стратегічних комунікацій ЄС	12	2	2	7	1
Разом за змістовим модулем 2	62	10	10	37	5
Усього години	120	20	20	72	8

4. ТЕМАТИКА СЕМІНАРІВ / ПРАКТИЧНИХ / ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

Назви змістових модулів і тем	год
Змістовий модуль 1. Інформаційний вимір стратегічних комунікацій ЄС	
Тема 1. Стратегічні комунікації. Підходи ЄС до стратегічних комунікацій 1. Еволюція поняття «стратегічні комунікації» в ЄС 2. План дій зі стратегічних комунікацій 2015 р. 3. Переосмислення цілі стратегічних комунікацій у контексті російсько-української війни 2022 р. Співпраця з НАТО	2
Тема 2. Публічна дипломатія ЄС як компонент стратегічних комунікацій 1. Зовнішньополітичні цілі ЄС 2. «М'яка» сила ЄС 3. Розуміння «публічної дипломатії» в ЄС Практичне завдання:	2

Проаналізуйте мистецтво й освіту як компоненти публічної дипломатії ЄС. Підготуйте доповідь (по обох компонентах).	
<p>Тема 3. Міжнародні зв'язки з громадськістю ЄС як компонент стратегічних комунікацій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Імідж (сприйняття) ЄС у світі 2. Міжнародні ролі ЄС 3. Заходи з просування позитивного іміджу ЄС та ідеї європейської інтеграції. <p>Практичне завдання: Проаналізуйте імідж ЄС в Україні та заходи, які ЄС організовує для просування свого позитивного сприйняття й привабливості.</p>	2
<p>Тема 4. Просування й захист європейських цінностей. Медіа-висвітлення тематики ЄС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Базові цінності ЄС 2. Виклики цінностям ЄС. Покарання держави-члена за недотримання цінностей ЄС 3. Просування цінностей ЄС <ol style="list-style-type: none"> 1. Рамки аудіовізуальної й медіа-політики ЄС 2. Доступ журналістів до інформації про ЄС 3. Інформаційні ресурси ЄС 	2
<p>Тема 5. Комунікації ЄС з країнами Східного партнерства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цілі «Східного Партнерства» 2. Підтримка комунікаційних проектів у межах Східного Партнерства 	2
Змістовий модуль 2. Безпековий вимір стратегічних комунікацій ЄС	
<p>Тема 6. Стратегічні комунікації в контексті спільної безпекової політики ЄС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Цілі спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС 2. Стратегічні комунікації в «Глобальній стратегії для зовнішньої й безпекової політики ЄС», 2016 р. 3. Стратегічні комунікації в «Стратегічному компасі для безпеки й оборони ЄС», 2022 р. 	2
<p>Тема 7. EU StratCom. East StratCom. EUvsDisinfo</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. East StratCom 2. Western Balkans Stratcom 3. EUvsDisinfo <p>Практичне завдання: Проаналізуйте контент сайту EUvsDisinfo за останній тиждень (хто є ініціатором дезінформації та фейків, яка тематика «найгарячіша», хто є об'єктом впливу).</p> <p>Практичне завдання: Проаналізуйте Звіт EUvsDisinfo за попередній рік. Які фейки мали найбільший розголос? Яка їх мета? Хто їх формував і поширював? Як їх спростовували?</p>	2
<p>Тема 8. Стратегічні комунікації ЄС для протидії пропаганди РФ та ДАШ. Протидія поширенню ідей екстремізму й радикалізму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підривна діяльність РФ в ЄС. Поняття «FIMI» 2. Стратегічні комунікації ІДІЛ/ДАШ в ЄС 3. Протидія поширенню ідей екстремізму й радикалізму <ol style="list-style-type: none"> 1. Мультикультуралізм й мультилінгвізм ЄС 2. Освіта як протидія екстремізму й нетерпимості 3. Проекти для молоді 	2
<p>Тема 9. Кібер-безпека в ЄС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законодавча база ЄС у сфері кібер-безпеки 	2

2. Підхід ЄС до розуміння сутності кібер-безпеки 3. ENISA	
Тема 10. Цивільний захист, гуманітарна допомога та миротворча діяльність як складові стратегічних комунікацій ЄС 1. Цивільний захист у ЄС 2. Гуманітарна допомога ЄС 3. Миротворча діяльність ЄС Практичне завдання: Проаналізуйте причину створення, специфіку й ефективність однієї миротворчої місії ЄС, що вже закінчилася, й однієї миротворчої місії, що ще триває.	2
Усього години	20

5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

	<i>Інтегральна</i>	<i>Загальні</i>	<i>Фахові</i>
Компетентності	<i>ІНТ. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, проводити дослідницько-інноваційну діяльність, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, а також практичне впровадження отриманих результатів.</i>	<i>ЗК1. Здатність до набуття універсальних навичок дослідника: пошуку, систематизації і синтезу інформації з різних джерел.</i>	<i>ФК 1. Здатність використовувати знання про сучасні теоретичні напрями, концепції та методи досліджень в галузі міжнародних відносин, політології та соціальних наук.</i>
		<i>ЗК2. Здатність здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.</i>	<i>ФК 2. Здатність до аналітичного мислення та практичних навичок систематизації інформації з метою обробки великих масивів даних, здійснення оцінювання та прогнозування міжнародних відносин.</i>
		<i>ЗК3. Здатність подавати складну інформацію у доступній та зрозумілій формі усно та письмово (в тому числі іноземною мовою), використовуючи наукову стилістику та термінологію.</i>	<i>ФК 3. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати аналітичні матеріали та наукові доповіді,</i>

			здійснювати їх оприлюднення.
		ЗК4. Здатність демонструвати культуру наукового усного і писемного мовлення державною та іноземними мовами при оформленні наукових та академічних текстів, демонстрації результатів наукових досліджень у ході дискусій та наукової полеміки.	ФК 4. Здатність здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами.
		ЗК5. Здатність працювати в команді дослідників, виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, сповідуючи та дотримуючись принципів наукової етики.	ФК 5. Здатність аналізувати глобальні, регіональні та локальні фактори формування зовнішньої політики та стратегії України та інших держав.
		ЗК6. Уміння спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань міжнародних відносин та світової політики, проявляючи дипломатичність та повагу до опонента.	ФК 6. Здатність застосовувати інформаційні технології, сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез.
		ЗК7. Здатність до організації та проведення навчальних занять з використанням теоретичних та	ФК 7. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати

		<i>методологічних напрацювань власного наукового дослідження.</i>	<i>міждисциплінарних наукових досліджень у сфері міжнародних відносин та світової політики.</i>
Програмні результати	<i>ПРН1.</i>	<i>Використовувати знання сучасних теоретичних напрямів, концепцій та методів проведення досліджень в галузі міжнародних відносин для формулювання наукової проблеми, обґрунтування новизни результатів наукового дослідження такої проблеми, його теоретичного та практичного значення.</i>	
	<i>ПРН 2.</i>	<i>Здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.</i>	
	<i>ПРН 3.</i>	<i>Самостійно планувати, організовувати та здійснювати наукові дослідження актуальних проблем міжнародних відносин, визначати наукові проблеми, готувати аналітичні матеріали та наукові доповіді, здійснювати їх оприлюднення.</i>	
	<i>ПРН 4.</i>	<i>Висувати пропозиції та обґрунтування рішень щодо розв'язання проблемних питань глобального розвитку, міжнародних відносин, міжнародної та національної безпеки (зокрема, міжнародних та внутрішньодержавних конфліктів).</i>	
	<i>ПРН 5.</i>	<i>Давати оцінку процесам глобалізації та здійснювати ретроспективний аналіз мегатенденцій та мегатрендів глобального розвитку.</i>	
	<i>ПРН 6.</i>	<i>Поєднувати теоретичні та практичні підходи для встановлення факторів формування та особливостей зовнішньої політики та стратегії України та інших держав.</i>	
	<i>ПРН 7.</i>	<i>Оперувати ключовими теоріями, концепціями і методами дослідження міжнародних безпекових проблем, управління та врегулювання міжнародних конфліктів в сучасному світі.</i>	
	<i>ПРН 8.</i>	<i>Проводити міждисциплінарні наукові дослідження міжнародно-політичних процесів, володіючи належним рівнем загальнонаукових компетентностей, які сприяють формуванню цілісного наукового підходу, професійної етики та загального культурного кругозору.</i>	
	<i>ПРН 9.</i>	<i>Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному рівні українським та іноземними мовами, дотримуючись принципів наукової етики.</i>	
	<i>ПРН 10.</i>	<i>Застосовувати інформаційні технології, сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез.</i>	
	<i>ПРН 11.</i>	<i>Здійснювати публічну апробацію результатів досліджень, сприяти їх поширенню в науковій та практичній сферах як українською, так і іноземними мовами.</i>	

70 балів	30	100
----------	----	-----

8. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fedoniuk S., Karpchuk N. Dynamics of the EU Strategic Communications Regarding the European Integration of Ukraine. <i>On-line Journal Modelling the New Europe (Q 2)</i>, 2024. № 45. P. 79 – 118, https://neweurope.centre.ubbcluj.ro/wp-content/uploads/2024/09/NR.-45_SEPTEMBRIE-2024.pdf http://dx.doi.org/10.24193/OJMNE.2024.45.04 2. Карпчук Н. Ініціативи Європейського Союзу в боротьбі з пропагандою тероризму. <i>Гуманітарні візії</i>, Том 6, число 2, 2020, с. 15-20. DOI: https://doi.org/10.23939/shv2020.02.015. 3. Карпчук Н., Юськів Б. Вплив російської пропаганди на формування іміджу української влади. <i>Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</i>, 2020, № 2 (8), с. 73-82. https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/issue/view/11/8 4. Карпчук Н. Еволюція стратегічних комунікацій Європейського Союзу в умовах агресії РФ проти України. <i>European Perspective: Сучасні виклики та можливості для України</i>: кол. моногр. / за заг. ред.: Н. В. Павліхи, упорядкування І. О. Цибалюк. Луцьк: Вежа-Друк, 2024. (306 с.). 228 – 243 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/24034 5. Юськів Б., Карпчук Н., Пелех О. Структура стратегічних комунікацій як основа ефективного комунікаційного менеджменту України в умовах війни. <i>Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії</i>, 2023, № 2 (16). С. 92-118. https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/318/293 6. Yuskiv B., Karpchuk N., Pelekh O. The Structure of Wartime Strategic Communications: Case Study of the Telegram Channel Insider Ukraine. <i>Politologija</i>, 2022, Vol. 107 (3), p. 90-119, DOI: https://doi.org/10.15388/Polit.2022.107.3, https://www.journals.vu.lt/politologija/article/view/28365/28762 7. Карпчук Н. EUvsDisinfo як інструмент стратегічних комунікацій ЄС у
-------------------------------	---

	<p>країнах Східного Сусідства й державах-членах. <i>Україна в координатах Східного партнерства: пошук геополітичних пріоритетів крізь призму національної безпеки: матеріали інтернет-конференції</i>, Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2022, с.31-34.</p> <p>8. Карпчук Н. Стратегічні комунікації ЄС в контексті безпекової політики. <i>Стратегічні комунікації в контексті безпекової політики: європейський та глобальний рівні: матеріали Інтернет-конференції</i>, Луцьк, 19 травня, 2022, с. 5-10.</p>
Основна	<p>1. <i>Стратегічні комунікації ЄС: протидія деструктивним впливам</i>: кол. моногр. / за заг. ред. д-ра політ. наук, проф. Н. Карпчук. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 308 с. (С. 90-128, 210-259, 280-302) https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22712</p> <p>2. Yuskiv B., Karpchuk N. Russian Federation's FIMI prior to its Intervention in Ukraine. <i>State-Sponsored Disinformation Around the Globe: How Politicians Deceive Their Citizens</i> edited by Martin Rodrigo Echeverria, Sara García Santamaría and Daniel C. Hallin, 2024, Routledge, p. 250-269 (350 p.), https://www.taylorfrancis.com/chapters/oa-edit/10.4324/9781032632940-19/russian-federation-fimi-prior-intervention-ukraine-1-bohdan-yuskiv-nataliia-karpchuk</p>
Додаткова	<p>1. Доктрина зі стратегічних комунікацій, 2020, URL: http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/10.pdf</p> <p>2. EU DisinfoLab, URL: https://www.disinfo.eu/</p> <p>3. EU East Stratcom Task Force, URL: http://www.tepsa.eu/wp-content/uploads/2015/12/Kimber.pdf</p> <p>4. García, Juan Pablo Villar, Quirós, Carlota Tarín and Soria, Julio Blázquez. "Strategic communications as a key factor in countering hybrid threats", <i>European Parliamentary Research Service</i> (Brussels, March 2021), https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/656323/EPRS_STU(2021)656323_EN.pdf.</p> <p>5. NATO Strategic Communications Centre of Excellence, URL: https://stratcomcoe.org/</p> <p>6. NATO STRATEGIC COMMUNICATION HANDBOOK, URL: http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/01/NATO-STRATEGIC-COMMUNICATION-HANDBOOK.pdf</p> <p>7. StratCom Ukraine, URL: https://stratcomua.org/ua</p> <p>8. <i>Strategic Communication in EU-Russia Relations: Tensions, Challenges and Opportunities</i>, ed. Evgeny Pashentsev (Cham: Palgrave Macmillan, 2020): 19-20, https://www.academia.edu/40959010/Strategic_Communication_in_EU_Russia_Relations_Strategic_Communication_in_EU_Russia_Relations_Tensions_Challenges_and_Opportunities_Ed_Evgeny_Pashentsev_Cham_Palgrave_Macmillan_2020</p>